

מסורת הש"ס

[illegible]

ורה אור השלם

כל הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יוֹלֵד
בְּבִקְרָךְ וּבְצֹאנֶךָ הַזֶּכֶר
תִּקְדֹּשׁ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא
תַעֲבֹד בִּבְכוֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא
תִגְזֹל בְּכוֹר צֹאנֶךָ:
דברים טו יט

הגהות הב"ח

(א) גמ' והאיכא חיסורא
ירבנן שאני ככ"ל ותיבת חלל
ממח: (ב) רש"י ד"ה
קדשי צדק הניח היא דין
קדשי בדרך יש לה דהא:

גליון הש"ס

במ' והתניא שתי שערות.
 ימין פ"ג מ"ה דפרס:
 תוס' ד"ה דהוה וכו' אין
 ללמוד מלאכה שאין
 צריכה לגופה. עיין שם דף
 מז ע"ב מוספות ד"ה דכל:
 ה"ה גוזז וכו' ובקונטרס
 פירש וכו'. עיין לקמן דף
 קל ע"א מוספות ד"ה
 אילימא:

מוסף רש"י

[illegible][illegible]

פ' משום דטעמא שאין מתכוין הוא: מסוכריא דנויטא. ברוח
של חצית שזורכין קביעותיה געזר^ט ומטלגיות כדי שתסמסום הנקב
זפה: אסור להדוקים. בתוך החצית בכה משום סחיטה ואע"ג דלינו
לשום סחיטה אסור אפי' לר"ש דלאמר במסכת שבת (דף מא:)

דבר שאין מתכוין מותר: ולא ימות.
 יכיוון להמדיק לה לא אפשר לה בלא
 הסתייגות אבל לפנות את השער אפשר
 בבוא תלישה: הלכה כר' יהודה. אלמא
 ש"ל לרב דבר שאין מתכוין אסור:
 בבוא גבירי. בלא רב חייל ורב חנן:
 ופולש לאו היינו גזול. להכי אמר רב
 הלכה כר' יוסף בצבור: בלחור יד.
 שאין דרך תלמוד אמר אלף גלוא: פולש
 אפס הגנף. שפולש נושא גדולה מן הגנף

העורף: וקוטמו. לאחר שחלשו קטס
ראשו: והמורטו. שמחליקה מן
ההלדדין ומורט מן הקנה ים השער:
וגזוז ומחחק וממחק מארבעים אבות
מלאכות ים במסכת שבת (דף עג.).
מחליק: דהיינו אורחיה.
נולד עוף ים לחלוש ולא לגזוז:

[illegible]

ספסות שערות שכולן שמורות פוסלות
לממיר אכל עיקרן מהלדים וראשן
במקנה: דלא נם גיוה. לא אסירא
לפרות זמר הלכך לא אסירא
על תעבור וילמד סגוה. וי"ו
על ענין ראשון וילמד שניהם
דקדשי ברוך הניס היל.
(ויש לה) דהא אינה קריבה למזבח

הלכך מותרת בגיזה: **דלא שמיא**.
ומילתא דלא שמיא לא גזרו טו רבנן:
ממיה יקירס. ואין דמיה כל כך
מומונים לחללה עליהן: **לקופיין**. לזורך
הקופיין: **לכתחלה**. קאמר והאי וכן
לזורך קאי דמי היכי דמותר לתלוש
לזורך השמיא דהא פשיטא ק"ט דרישא
לכתחלה קאמר הכי נמי ו' לראות
מקום המוס או דיעבד קאמר והאי וכן
מ' אלא יזינו קאי והכי קאמר וכן מי
סתלש את השער לראות את מקום
המוס נמי לא יזינו ממקומו:
ובאזון היה מוס:
דלאו לראות לגיזה
אלא לז' אמושא.
ולכתחלה קאמר: **ברתני'** **מסיר**.
הנמר והנחש
ואוכלים

תנינא וכן התולש את השער
את מקומו השתא ומה שוחט
מום מיבעיא אלא לאו אתולע
בעל מום שנשר והניחו בחל

לצורך תיקון שמיטה דאין זה חשוב גזון
ההוא טעמיה משום דחולש לאו היינו גזון
אפי' רבנן דאסרי מפרש בגמ' גזירה
דאמרי' בפרק שני דחולין (דף לו:) ג
דאסרי בגזיה ועבודה דמן נמי ליבעי
אפי' הגזיה עומדת מוסרת וכו' הא

היינו כגוֹזֵז: רבי יוסי סבר לה כרב. דאמר דבר שאין מתכוין מותר: שאני פרה דלאו בת גיזה. משום הכי א

מותר ומי אמר רב הכי⁶ והא אמר רב⁶ חייא
בר אשי משמיה דרב א'סוכריא דנזייתא אסור
להדוקיה ביומא טבא בההיא אפי' ר' שמעון
מודה דאביי ורבא דאמרי תרווייהו⁷ מודה ר"ש
בפסקי רישיה ולא ימות והא אמר⁸ רב חייא בר
אשי אמר רב הלכה כר' יהודה ורב חנן בר
אמי אמר שמואל הלכה כר"ש ורב חייא בר
אבין מתני בלא גברי רב אמר הלכה כרבי
יהודה ושמואל אמר הלכה כרבי שמעון אלא
לעולם סבר רב דבר שאין מתכוין אסור
ותולש לאו היינו גוזז ובוים טוב היינו טעמא
דשרי דהוה ליה עוקר דבר מגידולו כלאחר

יד ותולש לאו היינו גזוז והתניא ^א התולש א
הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חמאות
ואמור ^ב ר"ל בתולש חייב משום גזוז יקום חייב
משום מחתך ממרט חייב משום ממחק שאני
כנף דהיינו אורחיה ומדרב סבר כר' יוסי בן
המשולם ר' יוסי בן המשולם סבר לה כרב
וסבר ר' יוסי בן המשולם דבר שאין מתכוין
אסור ^א והתניא השתי שערות עיקרן מאדים
וראשן משחיר ר' יוסי בן המשולם אומר גזוז
במספרים ואינו חושש שאני פרה דלאו בת
גיזה היא ^א והתניא ^ב לא תעבוד בבכור שורך
ולא תגזו בכור צאנך ואין לי אלא שור בעבודה
וצאן בגיזה ימנין ליתן את האמור של זה
בזה ואת האמור של זה בזה ת"ל לא תעבוד
ולא תגזו אלא שאני פרה דקדשי בדק הבית
היא ^א והאמר רבי אלעזר קדשי בדק הבית
אסורין בגיזה ועבודה ומדרבנן והאיכא איסורא
דרבנן ^ב אלא שאני פרה דלא שכיחא
וליהלף ולחלף לחלוץ ולזנוז והדר ליהביח

דמיה יקרין ולעבד לה כדשמואל ^ט דאמר
שמואל ^י הקדש שוה מנה השחיללו על שוה
פרוטת מחולל ^י אימור דאמר שמואל שחיללו
לכתחלה מי אמר ^ט איבעית אימא רב סבר לה
כר' יוסי בן המשולם ור' יוסי בן המשולם לא
סבר לה כרב: ותולש את השער ובלבד שלא
יזיינו ממקומו: אמר רב ^י אשי אמר ריש
לקיש ^י לא שנו אלא ביד אבל בכלי אסור
והקתני עושה מקום בקופיץ מיכן ומיכן תני
לקופיץ: וכן ^י תולש את השער לראות מום:
איבעיא להו לכתחלה ^י או דיעבד אמר רבי
ירמיה תא שמע צמר המסובך באוזן ר' יוסי
בן המשולם אומר תולשו ומראה את מומו
ש"מ לכתחלה ש"מ אמר רב מרי אף אנן נמי
אות מקום מום מאי וכן אילימא שלא ^י יזיינו
החיתתו מוכחת עליו ^י לא יזיינו לראות מקום
שמוע מינה לכתחלה ש"מ: מתני' שער כבור
ואחר כך שחטו עקביא בן מהללאל מתיר
וחכמים

והיו איז פ"ז זה נראה כלל דככל ענין יכול להקשות צין הוי
שער בבור בע"ז מום שנשר ב'ז. כולה הך שמעתא מוכח
 מלא אמי לאסתייה והא דדרשין לעיל (ק"ז:) תוצא ולא
 על הך הקדש שפכנו כמים ההוא למשרי דמן של פסולי
 ע"ה אלא שמעך לו ויכרי מיקס ארעתיא לאסור דמן (ת"מ)
 ויא מדאורייתא היינו צנשא אצל וחו לממכרוי אסור (ת"מ)

ויון אסור: שתי שעורות. שיש בפרה אדומה: שיעקרון מאדים וראשן משחיר: גוד חושש אבל לעולם דבר שאין מתכוין אסור סבירא ליה: ת"ל לא תעבוד ולא תגור

הלוקח בהמה פרק שלישי בכורות

כה.

מסובריא דנוייתא. פירשנו צפ"ק דכמוצות (ד.ו.ד"ה הא) ובסוף יוש" (כל כנצי) (שנת ק"א. ד"ה הא): **דהוה** י"ה עוקר דבר מגידולו בלאחר יד. אין ללמוד מכאן שיהא מותר לתלוש יוש" ונ"ה מנזאר של עוף כדי לשחוט צייט דהא לעיל א' פריש דהא דשרי א' הכא משום שאין מתכין וללשון א' נמי שפירש דאפי' דאין צד שמכניזין

בנוטה לא הו' כלל אחר יד' כדקמני
בסמון' צמולש' את יט' ה' העוף וט'ג'
דאין' כרץ' כאל' ט' נוטה ה' מללכה
שאינה' כריכה' לגופה' ° אין' ללמוד' מללכה
שאינה' כריכה' לגופה' מכלל אחר יד':
ואמר ה' ט' חייב' משום' גזוז.
תימה' מה' ה' מקשה' אע"פ' לענין'
זכור' לא' מחייב' ביה' משום' לא' תגזז
לענין' שבת' יש' לחייב' משום' תולדה' דגזוז

ככל עוקר דבר מגידולו צבעילי
כמו ⁶ חולין (דף עב.) הוסיף ידו
למעני בהמה ודילדל עובר שצממיה
י"ז לענין שבת ⁷ [חיי"פ] ובזמקדשין לא
מחייב משום גזול ⁸ וכן קטיוף חייב
בשבת משום תולדה דקולר וכן תולש
מן הממוצר אע"ג דקטיוף לענין
קצירה קודם לעומר לא מחייב (פסחים
י"א.) ולענין לקט צפ' ראשית הגז (חולין
ק"ג.) וא"י הוה מפרשין הכא דפרין
אהא י"ז דלמרינן דתולש חשוב כלאחר
יד הוה ניחא דמיימי ראייה מהבא דלא
כלאחר יד י"ז ואין הלשון משמע כן
כדקאמר ותולש לאו היינו גזול וסא
תניא התולש את י"ז העוקר כ"ו גזול
דפרין אהא דלמרינן דתולש לאו היינו
גזול: **מדרב** סבר ר' ⁹ אה בר' יוסי
בן המשולם ר' יוסי סבר אה ברב.
דלמר דבר שאין מתכוין אסור שאם
היה סובר לדבר שאין מתכוין מותר
מנא ליה לרב שיהא הלכה כמותו
משום דתולש לאו היינו כגזול דילמא
כי שרי ר' יוסי משום דבר שאין מתכוין
מותר ותולש היינו גזול אלא קים ליה
לרב י"ז (משום) דלית ליה לר' יוסי
דבר שאין מתכוין אסור:

עִיקָרָן משחיר וראשן מאדים.
 כן היה כמוז צספרים ויש
 לפרש דנקט ראשן מאדים לרבותא
 ו' אע"ג שכולה דלומה מתחזק טעונה
 גזירה ובקונט' לא גריס איפסא מתוך
 מוספתא דפרה: ג' וזו במספרים ואינו
 חושש. כלומר אפי' יגזוז משאר
 השערות לא בלא מתכוין אף אלו עלמו
 ו' יגזוז יותר מן הכורך לגריסת הקונט'
 ב' ראשן משחיר לא והיה מדקדק
 דקסב דבר שאין מתכוין מותר
 ו' ובקונט' פ' דליית מהא דשכי משום

לחין מתכוין לשום גויזה אלף לחתן
(יח) לחין זה כשאר לשון חין מתכוין
בעלמא דכיון דכחונה גוזה במספרים
יש ליישז לפי הקונטרס דהכי פריך
וסבר ר' יוסי בן המשולם דבר שאין
מתכוין אסור ושרי מטעם דתולש לאו
היינו גוזה דהא אשכחן גבי פרה דלפי
במספרים דהוי גוזה ^ל משום דעושה
כדי להכשיר הפרה שרי גבי כדור נמי
הוא ליה למישרי בכל ענין כיון דעושה
ענין יכול להקשות בין הוי טעמיה משום
דבר שאין מתכוין מותר בין
דב' כולה הך שמעמא מוכחא דגימא פסולי
המוקדשין שרי מלחוייתא
ינן לעיל (דף ו:) תזבח ולא גיזה היינו תזבח
ולא תמח ^ל ותימה לרבי
ואל למשרי דמן של פסולי המוקדשים
^ל הוא דלמא דס"ד הואיל
אלדעתי לאסור דמן ^ל (בהנאה) משום
דלסירי בגיזה ועבודה הא
כל גוזה דמתכוין אסור ^ל חדא דמתכוין
דדס כנשר גיזה ועוד אפילו
במחלש

הם: שיעקיר מאדים וארשן משמיים: יזו: השחור במספרים היינו כדי להוכיח: ואינו חושש. מ: סביר להניח: חסר: ולא התעבר ולא אמר: וזה נדרש לפני ולאחריו לר"ק לא התעבר ולא מ: מתוך תבונה: ומשם התלמוד ואמרו גזון כשהיא מקודשת לפני ולחילה על גבי מים ולפניה כשקופץ השמים היינו כלי: על קופץ: כלומר בידי חושביו כדי לעשות מקופץ: לבתחת: לבתחתה קאמר גזן החושל: כלומר להתחלה חושל או דלמא האי גזן אלא יזינו קא' כלומר גזן מוכה עליו עושה בשביל צמר אמרת או יזינו התולש לראות מקום מכה או מדי מוכיז: עז בעל מים: מדרש שלש שנים קצור: ונחשו חלול: עז שחורו כלומר חמים דפסולי המזבח: ויחי דרשניה במהלל כל בשן קצור: ומשם שליו הכי מנין מרתה חז: ששם:

(א) בדקנו בריש פרה (ב) וי' רבינו בנמ' ואב"א מי אימרינן שו

עין משפט
נר מצוה

א [טוֹשׁעַ אֶחָא כִּי שָׁכ סַעִי
יח]:
לֹא ב מִי פִּיט מֵהִלְכּוֹת שֶׁבֶת
הִלְכָּה ז:
לֹא ג מִי פִּיט אֶשֶׁס הִלְכָּה
ז:
לֹא ד מִי אֶשֶׁס הִלְכָּה ו:
ב ה מִי פִּיט מֵהִלְכּוֹת פֶּרֶה
הִלְכָּה ג:
בא ו מִי פִּיט מֵהִלְכּוֹת מַעֲיָלָה
הִלְכָּה ז סִמּוֹן עֲשִׂין קִמָּנ
טוֹשׁעַ יִיד סִמּוֹן שֶׁס סַעִי
ז:

מב ז מ"י שס הלכה יב:
 מג ח מ"י פ"ו מהלכות
 ערכין הלכה ח:
 מד ט טו"ש"ע י"ד סימן שח
 סעיף ג:
 מה י מ"י פ"א מהל' מעילה
 הלכה י טו"ש"ע שס:

שיטה מקובצת

[illegible]

רבינו גרשום

ומי אמר ובהכי דברישן
מתכין מותן: מסוכריא
גדולת: פתח: שרש צמיד
נבית: אסור להדוקה.
לשומנו משום חסות:
אפילו לרבי שמעון. דאמר
דבר שאין מתכין ומתו
מודה דאסור: אמר רב
הכלה כרבי יהודה. דאמר
דבר שאין מתכין אסור:
ללאורי. דלומר שלא
לשום עקירה אלא לפרוך
שחיטה דאין רצח בעקירה
אלא בבזיון: את הכהן. של
עוף הנזפה: וקוטמן. כמו
קוטמן לשנים: והמורסו.
הנזפה מקנה שלה: תיב
משום גזול תולדתה דאין
הוא: דהיינו אורחיה דכך
בתלמיא אבל תלמיא דצמר
הוא: היינו אורחיה דצמר

שם גורז בקדשים דבר שאין
: והא איכא איסורא דרבנן.
ולין וליגזיה כשהיא חולין:
או דיעבד. דהתולש משמע
נולש לא יזינו ממקומו נמי
ליו דאין ניכר המום לעלמא
שים אסורים בגיזה ועבודה: